

มันฝรั่ง

ชื่อไทย : มันฝรั่ง

ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : tomato

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Salanum tuberosum*.

เรียบเรียงโดย นางวิภา ปักกาสดัง

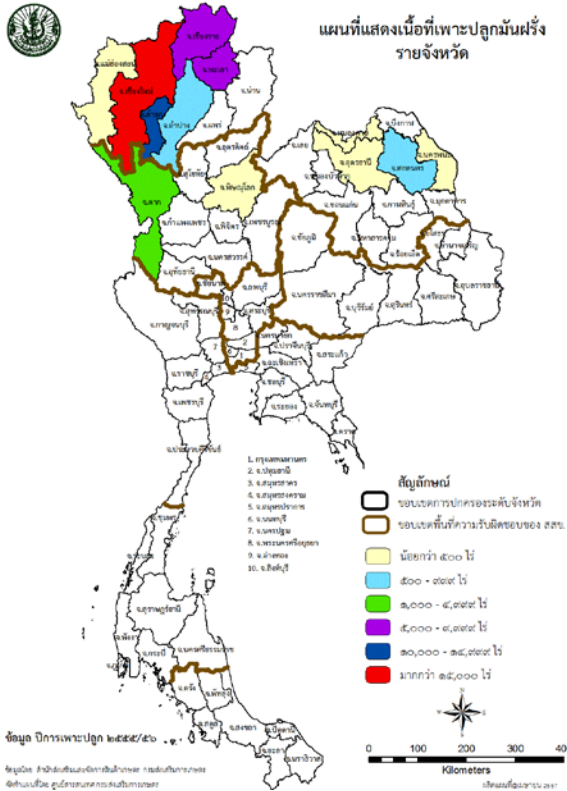
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

โทร. 0 2940 6106

แหล่งผลิต¹

ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ตาก เชียงราย ลำพูน พะเยา ลำปาง แม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดเลย สกลนคร หนองคาย บึงกาฬ นครพนม
จังหวัดที่ปลูกมาก จังหวัดตาก เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน

ที่มา : ข้อมูลกรมส่งเสริมการเกษตร¹ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร² กรมศุลกากร³

สถิติการผลิตมันฝรั่งรวม ²	ปี พ.ศ.					
	2556		2557		2558	
ประเภทมันฝรั่ง	โรงงาน	สด	โรงงาน	สด	โรงงาน	สด
1. จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	9,998		9,212		9,212	
2. พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	41,187	4,040	38,858	4,120	44,742	4,202
3. ผลผลิต (ตัน)	96,096	9,064	98,464	9,608	115,141	10,522
4. ผลผลิต/ไร่ (กก.)	2,333	2,244	2,534	2,322	2,573	2,504
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)	9,404	9,745	8.08	9,325	8,750	8,250
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)	11,310	11,310	11.67	12.2	13,070	15,290
7. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	1,906	1,565	4.17	1.665	4,320	7,040

ร้อยละของจำนวนผลผลิตที่ออกสู่ตลาด ตามระยะเวลา ²											
ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
10.58%	25.42%	35.80%	7.75%	0.46%	-	2.59%	8.00%	2.14%	1.70%	2.38%	3.18%

ส่งออก ปี 2558 ^{2,3}	ข้อได้เปรียบเสียเปรียบสินค้าไทย	นำเข้า ปี 2558 ^{2,3}
<ul style="list-style-type: none"> - มันฝรั่งใช้สำหรับการเพาะปลูก จำนวน 22.87 ตัน มูลค่า 0.32 ล้านบาท - มันฝรั่งทั้งหัว (สำหรับบริโภค) จำนวน 190 กก. มูลค่า 12,766 บาท - มันฝรั่งอื่น สดหรือแช่เย็น จำนวน 71.37 ตัน มูลค่า 2.13 ล้านบาท - มันฝรั่งปลูกเปลือกหั่นเป็นชิ้น จำนวน 1.41 ตัน มูลค่า 0.14 ล้านบาท - มันฝรั่งอื่น จำนวน 672.55 ตัน มูลค่า 54.22 ล้านบาท - เฉพาะแบ่งมันฝรั่งที่ปรุงแต่งหรือทำใช้ไม่ให้เกิดเสีย จำนวน 212 กก. มูลค่า 45,100 บาท 	<p>ได้เปรียบ : เกษตรกรภาคเหนือมีความชำนาญในการปลูกมันฝรั่ง ผลผลิตมีคุณภาพ เกษตรกรมีการทำสัญญาข้อตกลง ทำให้มีเสถียรภาพทางราคา และโรงงานแปรรูปผลผลิตกำลังขยายกำลังการผลิต</p> <p>เสียเปรียบ : ต้นทุนการผลิตสูง และต้องนำเข้าหัวพันธุ์จากต่างประเทศ อาจทำให้การผลิตผกผันได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มันฝรั่งใช้สำหรับการเพาะปลูก จำนวน 1,696.14 ตัน มูลค่า 33.75 ล้านบาท - มันฝรั่งทั้งหัว (สำหรับบริโภค) จำนวน 6,276.14 ตัน มูลค่า 70.03 ล้านบาท - มันฝรั่งอื่น สดหรือแช่เย็น จำนวน 7,787.05 ตัน มูลค่า 41.35 ล้านบาท - เฉพาะแบ่งมันฝรั่งที่ปรุงแต่งหรือทำไว้ไม่ให้เกิดเสีย จำนวน 1,441.08 ตัน มูลค่า 70.82 ล้านบาท - มันฝรั่งอื่น จำนวน 40,323.05 ตัน มูลค่า 1,371.64 ล้านบาท
<p>ประเทศคู่ค้าของไทย อเมริกา จีน เนเธอร์แลนด์ แคนาดา ดา เยอรมัน เบนเยียม</p>	<p>ประเทศผู้ผลิตสำคัญ ปี 2557 จีน แคนาดา เยอรมัน อังกฤษ ออสเตรเลีย เนเธอร์แลนด์</p>	<p>ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ จีน มาเลเซีย พม่า เวียดนาม</p>

มันฝรั่ง

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหา/ข้อจำกัด	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
<p>ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ผลิตมันฝรั่งทอดกรอบอันดับหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณการความต้องการมันฝรั่งเพื่อแปรรูปในประเทศไทย ปี 2557 มีจำนวน 170,000 ตัน ขณะที่เกษตรกรไทยสามารถผลิตได้ประมาณ 123,000 ตัน ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงงานแปรรูปในประเทศ ประกอบกับการเปิดตลาดในกลุ่มประเทศ AEC จึงคาดว่าจะมีฐานการบริโภคมันฝรั่งแปรรูปเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นผลดีกับเกษตรกรไทย</p> <p>การปลูกมันฝรั่งในประเทศไทย ร้อยละ 90 อยู่ภายใต้ระบบสัญญาข้อตกลง ที่มีการประกันราคารับซื้อที่แน่นอนกับบริษัทแปรรูปผลผลิตมันฝรั่ง ทำให้ระบบการผลิตมีความมั่นคงทั้งในส่วนของเกษตรกร ผู้ปลูกและภาคเอกชน เป็นการขจัดปัญหาความไม่แน่นอนของรายได้ของเกษตรกรและปัญหาปริมาณของสินค้าล้นตลาด ทำให้ทุกภาคส่วนมีความมั่นใจที่จะทำการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิต และขยายพื้นที่ปลูกและการลงทุนในธุรกิจมันฝรั่งแปรรูป</p>	<p>- วัตถุดิบมันฝรั่งเพื่อการแปรรูป มีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงงานแปรรูป ทำให้มีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศต่างๆ ที่การเจริญเติบโตของธุรกิจมันฝรั่งได้ขยายตัวทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>- ต้นทุนการผลิตสูง</p> <p>- การผลิตหัวพันธุ์ไม่เพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ</p> <p>- หัวพันธุ์ภายในประเทศให้ผลผลิตน้อยกว่าหัวพันธุ์จากต่างประเทศ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการปลูกมันฝรั่ง พันธุ์โรงงาน ที่มีระบบสัญญาข้อตกลง (Contract Framing) 2. ประสานกับภาคเอกชนเข้ามาร่วมในการทำสัญญาข้อตกลงเพื่อส่งเสริมและรับซื้อผลผลิตของเกษตรกร ไม่ให้เกิดปัญหาด้านการตลาด 3. ทดสอบและส่งเสริมการปลูกมันฝรั่งพันธุ์โรงงานในบริเวณพื้นที่เพาะปลูกกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและลุ่มน้ำแม่กลอง 4. อบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตมันฝรั่งพันธุ์โรงงานให้กับเกษตรกร 5. จัดทำแปลงทดสอบสายพันธุ์ที่เหมาะสมในบริเวณแหล่งส่งเสริมการปลูกแหล่งใหม่ เป็นโครงการนำร่องในพื้นที่ใหม่ 6. ศึกษาและส่งเสริมการผลิตหัวพันธุ์มันฝรั่งเพื่อลดการนำเข้าและเป็นการเพิ่มจำนวนหัวพันธุ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร